

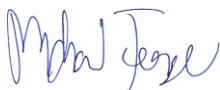
Indkøb med bæredygtig balance

Udbuds- og indkøbspolitik 2022-2026

Forord

I Gentofte Kommune har vi en sund og robust økonomi, og det skal vi blive ved med at have. Ligesom vi ikke bruger flere penge end højest nødvendigt, skal vi heller ikke bruge flere naturressourcer eller sætte et større klimaaftryk end nødvendigt. Det betyder, at vi skal tænke anderledes om ressourceforbrug, end vi har været vant til. Vi skal handle, så vores indkøb understøtter en langsigtet bæredygtig udvikling. Både økonomisk, i forhold til klima og miljø – og også, når det gælder social bæredygtighed. Vi må ikke gå på kompromis med det sociale ansvar, vi har, når det gælder om at understøtte et rummeligt arbejdsmarked med ordentlige vilkår. Det er vores klare ambition med den nye udbuds- og indkøbspolitik.

Vi køber varer, tjenesteydelser, anlæg og byggeri for ca. 2 mia. kroner om året i Gentofte Kommune. Med en indkøbsvogn af vores størrelse kan vi være med til at påvirke markederne i en mere bæredygtig retning, og den mulighed skal vi gribe. Derfor skal vi stille krav til vores leverandører, så vores indkøb bedst muligt bidrager til økonomisk, social, klima- og miljømæssig bæredygtighed. Og vi skal møde fremtidens komplekse udfordringer med innovationskraft og et styrket samspil med private, offentlige og civile aktører – i fællesskab med andre kommuner og samarbejdspartnere og lokalt i Gentofte, når vi har mulighed for det. Det skaber vores nye udbuds- og indkøbspolitik et stærkt afsæt for.

Michael Fenger
Borgmester i Gentofte Kommune

Tredobbelt bundlinje skal skabe bæredygtig balance

I Gentofte Kommune tager vi ansvar for bæredygtig udvikling igennem konkrete, lokale løsninger. Det er vores udbuds- og indkøbspolitik et vigtigt værktøj til. Den handler om at forbruge ansvarligt og om at skabe bæredygtig udvikling på både den økonomiske, den sociale og den klima- og miljømæssige bundlinje.

De udfordringer, vi både lokalt og globalt står overfor, kræver, at vi i højere grad end tidligere forholder os til ressourcer som mere og andet end økonomi. Ikke kun økonomiske, men også naturressourcer og menneskelige ressourcer er begrænsede og fordrer, at vi forbruger med omtanke og ansvarlighed. Derfor er Gentofte Kommunes udbuds- og indkøbspolitik baseret på fundamentet om den tredobbelte bundlinje: Vores udbud og indkøb skal bidrage til både økonomisk, social, klima- og miljømæssig bæredygtighed.

Vi køber i Gentofte Kommune varer, tjenesteydelser, anlæg og byggeri for ca. 2 milliarder kroner om året. Med en indkøbsvolumen af den størrelse kan vi være med til at påvirke markederne i en bæredygtig retning. Særligt når vi tænker nyt og afprøver nye løsninger i kommunens egen drift, i partnerskaber med andre og i nye, innovative samarbejder. Når vi har blik for lokale indkøb og små og mellemstore virksomheder. Og når vi kvalificerer vores beslutninger med databaserede analyser om bl.a. totalomkostninger, klimaaftryk og optimeringsmuligheder.

Formålet med udbuds- og indkøbspolitikken er, at Gentofte Kommunes indkøb samlet set foretages på et lovligt og samfundsmæssigt ansvarligt grundlag. Politikken skal skabe værdi på tværs af bundlinjer i et langsigtet perspektiv, og den skal understøtte, at vi når de vedtagne politiske målsætninger inden for både økonomi, klima, mad og måltider, uddannelse og beskæftigelse.

Økonomisk bæredygtighed

I Gentofte Kommune har vi en sund og robust økonomi. Det skal vi blive ved med at have. Derfor løfter vi blikket mod det langsigtede perspektiv og sætter større fokus på de totalomkostninger og cirkulær økonomi, der er forbundet med en vare eller en ydelse.

Vi fremmer cirkulær økonomi på et databaseret beslutningsgrundlag

I Gentofte Kommune arbejder vi innovativt og databaseret på at fremme cirkulær økonomi. Vi træffer kvalificerede beslutninger på baggrund af businesscases, baselines og totalomkostningsanalyser, som kortlægger omkostninger over hele produktets levetid fra produktion over forbrug til genanvendelse. Det gør os i stand til at træffe informerede valg og til at investere i bæredygtige løsninger over en årrække. Nogle gange med en højere her-og-nu-pris og en økonomisk gevinst på længere sigt. Andre gange inden for nuværende budgetramme hvor en ændret praksis eller adfærd skaber det nødvendige økonomiske handlerum.

TCO-analyser ser hele vejen rundt

Analyser af totalomkostninger (TCO) tager fx højde for totaløkonomi, service, drift og vedligehold, reparationsmuligheder, energieffektivitet, miljøbelastning og genanvendelighed.

Vi udviser rettidig omhu med proaktiv økonomistyring

Vi er en effektiv kommune, hvor vi styrker økonomi- og ressourceudnyttelsen gennem en helheds- og handlingsorienteret økonomistyring på tværs og et analytisk blik for optimering. Fokus på effektivitet er også fokus på konkurrenceudsættelse af de indkøb vi foretager. Via optimering af vores indkøb bidrager vi proaktivt til at skabe råderum og til at sikre et passende og ensartet serviceniveau til borgerne.

Mål

- Udbud og indkøbsindsatser bidrager hvert år med minimum 5 mio. kr. til økonomiske råderumsprioriteringer.
- I løbet af politikken løbetid har vi besluttet, hvordan den politiske beslutnings- og budgetproces kan understøtte bæredygtige indkøb på flere bundlinjer – økonomisk, socialt og klima- miljømæssigt - på fødevarer og byggeri. Der kan fx arbejdes med prissætning på klimaaftryk på det faktiske indkøb af varer og tjenesteydelser (fx intern CO2-pris eller skyggepriser) eller klimaaftryk på budgetforslag.

Social bæredygtighed

I Gentofte Kommune lægger vi stor vægt på at tage socialt ansvar. Både når det handler om at understøtte et rummeligt arbejdsmarked, at alle får en uddannelse, og at der er ordnede forhold for medarbejdere i de virksomheder, som leverer ydelser til kommunen.

Vi understøtter et rummeligt og ordentligt arbejdsmarked

I Gentofte Kommune arbejder vi aktivt med sociale klausuler som arbejdsklausuler, uddannelsesklausuler samt aktiverings- og dialogklausuler.

- Vi anvender arbejdsklausuler på alle bygge- og anlægsopgaver; på tjenesteydelser med et driftselement; samt på relevante vareområder.
- Vi stiller med vores uddannelsesklausul de samme krav til uddannelse over for eksterne leverandører, som kommunen i egen opgaveløsning selv har stillet til kommunens egne ansatte.
- Vores elev-/lærlingeklausul bidrager til at sikre flere elev- og lærlingepladser, og på den måde understøtte, at vi ikke i fremtiden står i en situation, hvor vi ikke har uddannet arbejdskraft nok på arbejdsmarkedet.
- Vores dialogklausul understøtter at leverandører kan danne sig et overblik over de muligheder, erfaringer og værktøjer, som kommunen stiller til rådighed for det private erhvervsliv i forbindelse med varetagelse af sociale hensyn.

Alle mennesker har krav på et ordentligt arbejdsmiljø, når de går på arbejde. De medarbejdere, der er beskæftiget med opgaver for Gentofte Kommune skal trives og ikke nedslides. Derfor øger vi fokus på arbejdsmiljø i vores udbud- og indkøb.

Mål

- Alle relevante udbud og aftaler indeholder vores arbejdsklausul, elev/lærlingeklausul, uddannelsesklausul samt dialogklausul.
- Vi sætter fokus på arbejdsmiljø ved at udarbejde en klausul inden udgangen af 2022, der understøtter dette mål.
- Vi udvælger hvert år minimum ét udbud, hvor der arbejdes med en særlig social vinkel, fx i form af socioøkonomisk virksomhed, særlig inddragelse af ledige i løsningen af opgaver til kommunen eller lignende.

Klima- og miljømæssig bæredygtighed

Ligesom vi i Gentofte Kommune ikke bruger flere penge end højst nødvendigt, skal vi heller ikke bruge flere naturressourcer eller sætte et større klimaaftryk, end højst nødvendigt. Derfor arbejder vi databaseret med at nedbringe klimaaftrykket fra vores indkøb og fokuserer på cirkulær økonomi, herunder affaldsforebyggelse og at undgå unødvendige indkøb.

Vi stiller krav om klima- og miljømæssig bæredygtighed

I Gentofte Kommune bidrager vi via vores indkøb ambitiøst til at indfri de nationale og lokale mål for grøn omstilling og CO₂-reduktion. Vi stiller krav om klima- og miljømæssig bæredygtighed i flere af vores udbud. Vi vil skabe så lille belastning af klima og miljø og så lavt et forbrug af naturressourcer som muligt under hensyntagen til pris, kvalitet og social ansvarlighed. Vi stiller krav til at nedbringe klima- og miljøpåvirkningen gennem indkøbets værdikæde, herunder varetransport og levering. Vi anvender fleksible udbuds- og kontraktformer til at understøtte nye grønne løsninger, og vi opgør hvert år klimaaftrykket fra vores indkøb.

Vi forebygger affald, genbruger og genanvender

Vi vil have et særligt fokus på at forebygge affald, hvor det er relevant, fx ved at reducere materiale- og ressourceforbrug, købe brugt, vedligeholde og reparere, hvor det giver mening, og sørge for øget genanvendelse af det affald, som vi genererer. Vi arbejder for at fremme løsninger, der også af og til gør det muligt helt at undgå at købe nyt.

Vi samarbejder med andre om at skabe efterspørgsel på grønne løsninger

Vi samarbejder med andre offentlige aktører om at påvirke markedet og opnår herigennem stor-driftsfordele. Vi indgår partnerskaber med virksomheder, og vi trækker på erhvervslivets erfaringer med klimaregnskaber, baselines og tredobbelt bundlinje i praksis. Samlet gør det os i stand til at kunne handle langsigtet og opnå resultater, vi ikke kunne have nå alene. Samarbejdet gælder både i forhold til fælles udbud, fx i regi af udbuds- og indkøbsfællesskabet Spar 5 eller andre fællesskaber, men også i forhold til sparring, videndeling og inspiration med andre aktører.

Mål

- Vi udpeger hvert år 3-5 udbud med særligt potentiale for at fremme klima- og miljømæssig bæredygtig udvikling.
- Vi afsøger mulighederne for at arbejde tværgående strategisk med cirkulære indsatser, fx i form af en bæredygtig møbelstrategi eller intern genbrug af kommunens møbler i kommunale institutioner.
- Vi arbejder med kompetenceudvikling og opkvalificering indenfor cirkulær økonomi og afsøger mulighederne for eksterne partnerskaber i forbindelse hermed.
- I løbet af indkøbspolitikens implementeringsperiode indarbejder vi klausuler for bortskaffelse, reparation og genanvendelse i kommunens udbud.
- Vi opgør hvert år klimaaftrykket på kommunens indkøb.

Sammen om indkøb

I Gentofte skaber vi fremtidens ambitiøse løsninger sammen – også, når det gælder indkøb og udbud. Derfor lægger vi vægt på dialog, kompetenceudvikling og lokalt samarbejde.

Vi går i dialog om økonomi og kvalitet med 3-i-1 modellen

I Gentofte Kommune anvender vi "3-i-1 modellen" på udvalgte udbud. Disse udbud gennemføres efter en forudgående åben dialog mellem kommunen, arbejdstagere og arbejdsgivere, så den store viden, parterne har tilsammen, kan udnyttes. Dialogen skal sikre, at økonomi og kvalitet lever op til forventningerne både hos kommune, arbejdstagere og arbejdsgivere. Vi ønsker med udbudsformen at skabe større klarhed og præcision, når konkurrenceudsættelsen gennemføres i udbud, så efterfølgende diskussion af enten kvalitet, økonomi eller begge dele kan undgås.

Vi løfter indkøbskompetencen

I Gentofte Kommune vil vi optimere vores samlede indkøb og udbud og skabe størst mulig effekt på tværs af de tre bundlinjer, og her er det afgørende, at indkøb foregår gennem de indkøbsaftaler, der er indgået. Det kræver, at aftalerne i så høj grad som muligt tager højde for de sammenhænge, de skal bruges i, og at de medarbejdere, der køber ind, har de rette kompetencer. Derfor sætter vi særligt ind på at løfte indkøb som selvstændig kompetence og på at styrke inddragelsen af medarbejdere i udbudsprocesser.

Vi har blik for lokale indkøb og små og mellemstore virksomheder

I Gentofte Kommune prioriterer vi at købe ind hos det lokale erhvervsliv, når lovgivningen giver mulighed for det. For at kunne forbedre SMV'ers mulighed for at byde på kommunens opgaver, opdeler vi, når det er muligt, udbud i delkontrakter.

Mål

- På forpligtende, centralt indgåede aftaler har vi en gennemsnitlig compliance på minimum 80 procent.
- Vi digitaliserer og optimerer vores afledte processer, der er forbundet med det at foretage indkøb. Det skal være let at træffe de valg, som sikrer bæredygtige indkøb med balance på de tre bundlinjer – og der tænkes hele vejen rundt om indkøbet.

